

Malou Lintmeijer (l.) en Savannah Koolen

‘Migratie stopt niet met het opwerpen van grenzen’

Onthullend boek over acties van mensen zonder papieren en hun bondgenoten

Door: Redactie WvF

07-05-2026

(Social) impact Expert panel

Here to Support – een Amsterdamse NGO met een internationaal netwerk – komt op voor de belangen en de positie van mensen zonder papieren. Hun gezichten en verhalen zijn onderbelicht. Volgens Malou Lintmeijer en Savannah Koolen van Here to Support vraagt deze tijd ‘een nieuwe invulling van solidariteit, verzet en actie’. Ze brengen een meerstemmig en internationaal geluid, samen met ongedocumenteerde mensen, journalisten en activisten.

Voor het platform Wereld van Filantropie is dit aanleiding om in de komende maanden een selectie van hoofdstukken uit *Ongedocumenteerd verzet. Acties van mensen zonder papieren* te publiceren in ons tweewekelijkse Journaal. Vandaag de inleiding van Lintmeijer en Koolen voorafgegaan door enkele opmerkingen van beide directieleden. Ze maken duidelijk waarom dit boek actueel en relevant is.

Lintmeijer: ‘Het is inmiddels meer dan twee jaar geleden dat binnen het kantoor van Stichting Here to Support het idee ontstond om een boek te schrijven. Al dertien jaar zien wij verschillende vormen van ongedocumenteerd bestaan: wij zien mensen die afgewezen zijn voor hun asiel en met nieuwe bewijzen een herhaalde asielaanvraag doen. Mensen die al vele malen zijn afgewezen maar wegens veiligheid niet meer terug kunnen naar het land van herkomst. Mensen die nooit asiel hebben aangevraagd en hier werken in de schoonmaak, als *nanny*, in restaurants en andere banen die onze maatschappij draaiende houden.’

Koolen: ‘Wij hebben vele vormen van uitbuiting voorbij zien komen en de meest extreme vormen van uitsluiting. Want hoewel je niet kunt spreken van een homogene groep als je spreekt over ongedocumenteerde mensen, ze hebben allemaal één ding gemeen: door het ontbreken van een BSN nummer, zijn zij uitgesloten van publieke voorzieningen. Ook zijn al deze mensen slachtoffer van een decennia lange politieke hetze tegen migranten. Zij zijn gereduceerd tot hun verblijfsstatus, tot “illegaal” (geen mens is illegaal!) en ze moeten zo snel mogelijk “terug naar hun eigen land”.’

Inleiding

‘Mijn naam is Hidaya Nampiima. Ik ben een asielzoeker, een vluchteling, een migrant en een moslim. Ik draag een hoofddoekje. Ik ben als zwarte vrouw trots lid van de LGBTQI-gemeenschap. Ik representeer alles dat Geert Wilders haat.’

Aan het woord is activist Hidaya Manpiima tijdens een demonstratie op de Dam, een paar dagen nadat de Partij Voor de Vrijheid (PVV) onder leiding van Geert Wilders de verkiezingen heeft gewonnen in november 2023. ‘Ik hoef je niet uit te leggen dat ik bang ben, nu ik weet dat Geert Wilders en meerdere partijen met xenofobe ideeën onze verkiezingen hebben gewonnen. Ik zeg “onze”, omdat ik hier ben. Ik zal, en kan niet vertrekken.’

Al vanaf de jaren dat zij ongedocumenteerd was, gaat Hidaya voorop in het protest voor basisrechten voor ongedocumenteerde mensen. Het is bijzonder dat ze zich uitspreekt. Het anti-immigratiebeleid van de afgelopen jaren zorgt ervoor dat de meest gemarginaliseerde groep in Nederland op dit moment liever onzichtbaar blijft.

Veel ongedocumenteerde mensen en mensen in een asielprocedure voelen een grote angst om op te komen voor hun rechten. Dat zien wij dagelijks terug op het kantoor van Here to Support. Als Amsterdamse NGO met een internationaal netwerk komen we sinds 2013 op voor de belangen en positie van ongedocumenteerde mensen. Er is vanuit deze gemeenschappen veel verzet tegen het overheidsbeleid, maar veel ervan is niet gedocumenteerd.

Voor dit boek gingen wij op zoek naar de vele vormen die verzet en solidariteit kunnen aannemen van mensen met en zonder papieren. Van praktische handleidingen tot persoonlijke verhalen. Deze *grassroots*-vormen van protest bieden hoop en perspectief voor iedereen die ook in actie wil komen. Want hoewel politici ons graag anders willen doen geloven: migratie stopt niet met het opwerpen van grenzen.

Ook in andere landen binnen Europa wordt verzet geboden. Daarover lees je meer in de bijdragen van het Europese platform *Unbias the News*.

Van onzichtbaar naar zichtbaar

Het Amsterdamse ‘Wij zijn Hier’-collectief werd opgericht in 2012. Deze groep van Amsterdammers met en zonder papieren kraakte een leegstaande kerk in de wijk Bos en Lommer. Uiteindelijk zouden ze de ‘Vluchtkerk’ meer dan zes maanden bezetten – een protest tegen het inhumane asielbeleid voor afgewezen asielzoekers.

De vluchtelingen deden zelf het woord richting de pers. Ze spraken met politici, met burgemeester Van der Laan en op podia tijdens grote demonstraties. Door zichtbaar te zijn, dwong de groep af dat er over en vooral met hen gesproken werd. Na de Vluchtkerk verhuisde de groep nog minstens 45 keer van kraakpand naar kraakpand, meestal trokken ze in een grote bonte stoet door de stad. Zo zichtbaar mogelijk zijn als collectief, dat was de strategie. Daarnaast wilde ‘Wij zijn Hier’ bewustwording creëren bij een breder publiek over mensen zonder papieren.

Verschillende kerken, hulporganisaties, buurtgenoten en activisten stonden om hen heen. Zo ontstond Here to Support vanuit het ‘Wij zijn Hier’ collectief. Wij hielpen mee met het kraken van panden en het vergroten van de zichtbaarheid in de media.

En het werkte. Vrijwel elke nationale krant of nieuwstelevisieprogramma schonk aandacht aan de bewoners van de Vluchtkerk. Uiteindelijk leidde de media-aandacht tot veel politieke druk. Binnen de Partij van de Arbeid (PvdA) werd heftig gedebatteerd over het schrappen van het voorstel tot het strafbaar stellen van illegaliteit uit het regeerakkoord in 2013, en Nederland werd verplicht tot het bieden van opvang aan ongedocumenteerde mensen: de bed-bad-broodregeling.

Angst en verzet

Maar nu is er dus angst en die angst is niet vreemd. Hij wordt gecreëerd door het xenofobische narratief en het vergaande anti-immigratiebeleid van zowel Nederland als Europa. De onversneden retoriek en de onbeschaamde uitspraken over asielzoekers, vluchtelingen en mensen met een migratieachtergrond zijn de afgelopen jaren extreem toegenomen. Momenteel wordt er zelfs gepleit voor strafbaarstelling van illegaliteit en het criminaliseren van hulp.

Maar de angst – hoe begrijpelijk ook – is ook gevaarlijk: wanneer mensen niet meer durven op te komen voor hun eigen rechten maar afhankelijk zijn van de protesten van derden, is dat zorgwekkend. Verandering wordt altijd *bottom-up* gevoerd, vanuit mensen die onrecht zelf aan den lijve ondervinden en in opstand komen.

Yoonis Osman Nuur, woordvoerder van ‘Wij zijn Hier’, schreef in 2014 het essay ‘We exist’ over het protest van het collectief. Daarin schrijft Nuur: ‘Niemand zei dat dit gemakkelijk zou zijn. Er zijn sterke mannen, dappere vrouwen en geweldige supporters nodig om onze zaak vooruit te blijven helpen. Samen kunnen we de wereld veranderen.’

Dit is de inleiding van Malou Lintmeijer en Savannah Koolen uit het recent verschenen boek: ‘Ongedocumenteerd verzet. Acties van mensen zonder papieren’ (Zutphen 2026).

Zie: <https://www.walburgpers.nl/nl/book/9789464566680/ongedocumenteerd-verzet>

Abonneer je op ons gratis Journaal:

E-mail adres

Schrijf je in